

— Θέλετε νὰ εἰπῆτε ὅτι ἐξῆλθε· θὰ ἐπανέλθῃ βεβαίως ἐντὸς ὀλίγου.

— Ὅχι, κύριε, ἡ κυρία ἀνεχώρησε διὰ ταξίδιον.

— Διὰ ταξίδιον! εἰς ποῖον μέρος;

— Δὲν γνωρίζω· ἡ κυρία δὲν εἶπε ποῦ μεταβαίνει.

— Μὲ ἀπατάτε! ἂν ἡ κυρία σας ἀνεχώρει διὰ ταξίδιον, θὰ τὴν συνοδεύατε.

— Τοῦτο μοὶ ἦτο ἀδύνατον, ἡ κυρία ἀνεχώρησεν ἐσπευσμένως. Ἐπρότεινα αὐτῇ νὰ τὴν ἀκολουθήσω ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, μέχρι οὗ εὔρη ἄλλην. Μοὶ ἀπήντησεν ὅτι ἦτο ὅλως περιττὸν τοῦτο, καθόσον θὰ προσελάμβανε θαλαμηπόλον καθ' ὁδόν. Τώρα πλέον δὲν ἔχω ἐνταῦθα ἄλλην ἐργασίαν, ἢ νὰ τακτοποιήσω τὰ ἐπιπλα καὶ νὰ δώσω εἰς τὸν συμβολαιογράφον, ὅστις θὰ ἔλθῃ μετ' ὀλίγον, τὰς κλεῖδας τοῦ μεγάρου.

— Τί ἀπέγειναν οἱ ἄλλοι ὑπηρεταί; καλέσατέ τους, θέλω νὰ τοὺς ἐξετάσω.

— Ὁ κύριος βαρῶνος Λιθρύ, ἀφοῦ τοὺς ἐπλήρωσε, κατὰ διαταγὴν τῆς κομῆσης, τοὺς διέταξε ν' ἀναχωρήσωσι παρευθὺς.

— Δὲν ἐξῆλθεν ὁθεν πεζῇ! Ποῖαν διέφυθον ἐδῶσεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην;

— Ἡ κυρία οὐδὲν εἶπεν· ἦτο κεκαλυμμένη διὰ πυκνοτάτου πέπλου, νομίζω μάλιστα ὅτι ἐκλαίει. Ὁ κύριος βαρῶνος, ὅστις τὴν συνώδευεν, εἶπεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην: «Πήγαινε ἐμπρὸς κατ' εὐθεῖαν, κατόπιν θὰ σοὺ δώσω διαταγὰς».

— Ἀ! εἶνε ἀνάγκη νὰ τὴν ἐπανεύρω! ἀνέκραξεν ὁ Μαυρίκιος, διευθυνόμενος εἰς τὴν θύραν.

Καὶ θὰ τὴν ἐπανεύρισκεν ἂν ἦτο μόνη, ἂν ὁ βαρῶνος δὲν ἦτο μετ' αὐτῆς.

Γυνή, ἔχουσα τὴν ἀνατροφήν τῆς κομῆσης, δὲν δύναται νὰ ταξιδεύσῃ μόνη· ὅταν ἀφίνη τὴν αἰθυσάν της, τὸ μέγαρόν της τὴν ἀμαξάν της, ἀποπλανᾶται αὐτοστιγμὴ καὶ πράττει ἀδεξιότητος, αἰτίνες τὴν προδίδουσι καὶ ἀναποφεύκτως ταχέως ἀνακαλύπτεται.

Ἄλλως τε δέ, ὅσονδήποτε θάρρος καὶ ἂν ἔχῃ γυνή τις, ὅταν φεύγῃ ὑφ' οὗς ὄρους ἀνεχώρησεν ἡ κόμησσα Βριών, ὅταν αἰφνης εὐρίσκειται μόνη εἰς ἀπομακρυσμένην πόλιν, ὅταν τὰ πάντα εἶνε εἰς αὐτὴν ξένα, τὴν καταλαμβάνει τοιαύτη ἀπογοήτευσις, ὥστε εἶνε ἡναγκασμένη νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ἢ νὰ κάμῃ, ἐν ἀγνοίᾳ της ἴσως, σημείον τι ἐπιτρέπον νὰ μεταβῇ τις εἰς συνάντησίν της. «Φεύγω μακρὰν σου, ἀλλ' ἀκολουθήσόν με, αἰφνης μακρὰν σου, ἀφ' ἧς με νὰ φύγω μακρὰν σου, ἀλλὰ φρόντισε νὰ μ' ἐπανεύρης».

Χάρης ὅμως τῷ βαρῶνι, τὸ θάρρος τῆς Ἑλένης δὲν ὑπέστη τὴν σκληρὰν ταύτην δοκιμασίαν.

Ἐφρόντισεν ἐκεῖνος ἵνα μὴ ἡ λύπη της τὴν καταστήσῃ ἐν-χον νέας ἀδυναμίας.

Περίεβαλε τὴν φυγὴν της δι' ἀπλήστων περιποιήσεων.

Τὴν ἐσπέρην ὁ Μαυρίκιος διῆλθε τρέχων εἰς ὅλους τοὺς σταθμούς τῶν σιδηροδρόμων.

Ἡρώτησε πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα ὑπέθετεν ὅτι ἠδύναντο νὰ τῷ δώσωσι πληροφορίαις.

Εἶδε τὸν ἱππότην, τὸν κόμητα, τὴν δεσποινίδα Βριών, τὸν συμβολαιογράφον τῆς

κομῆσης· πάντες οὗτοι οὐδὲν ἀπολύτως ἐγνώριζον.

Δὲν ἤξευρε πλέον ποῦ νὰ διευθυνθῇ καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Καὶ ἐξελθὼν τῆς ἀμάξης του, διέτρεχε τοὺς Παρισίους πεζῇ. Ἐβάδιζε, ἀπλῶς μόνον ὅπως βαδίζει, ἄνευ οὐδενὸς σκοποῦ.

Ἀ! κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, δὲν ἡγάπα πλέον τὴν Ἑλένην, τὴν ἐμίσει δι' ὅλα ὅσα ὑπέφερεν, ἀλλὰ θὰ εἶδε τὴν ζωὴν του, ἵνα μίαν στιγμήν μόνην τὴν ἴδῃ, ἵνα ἐκδικηθῇ καὶ τῇ εἴπῃ: «Ἡ διαγωγὴ σου εἶνε ἀπεχθεστάτη, σὲ μισῶ.» Ἐκεῖνο ὅπερ τῇ συνεχώρει, ἦτο ὅτι τῷ εἶπεν ὅτι δὲν τὸν ἡγάπα πλέον... Τὴν ἐπίστευεν, ὁ ἀνόητος!... Ἐβάδιζε, πάντοτε οὕτω ἐπαναλαμβάνων ἀκαταπαύστως: «Δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον! οὐδέποτε μὲ ἡγάπησε!»

Διηυθύνετο χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ ἐννοῇ πρὸς τὴν κατοικίαν τῆς κομῆσης.

Ἀφίχθεις δ' ἐκεῖ, ἐσταμάτησε καὶ παρετήρησε. Τὰ πάντα ἐκεῖ ἦσαν σκοτεινὰ καὶ λυπηρά.

Αἰφνης, ἐνόμισεν ὅτι διακρίνει φῶς εἰς παραθύρον τι, πλὴν ἀμέσως ἠγνόησε τὴν ἀπάτην του, ἦτο ἀντανάκλασις φωτὸς ἐκ γειτονικῆς οἰκίας.

Ἐμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀπέναντι τῆς οἰκίας ταύτης, ἐλπίζων πάντοτε ὅτι παράθυρόν τι θ' ἀνοιξῇ, ὅτι θὰ σταματήσῃ ἐμπροσθεν τῆς θύρας ἀμαξᾶ, ἐξ ἧς θὰ κατέλθῃ μετανουῶσα ἡ Ἑλένη.

Μετ' ὀλίγον ἡ νύξ ἤρχισε, τὰ φῶτα τῶν καταστημάτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσβέσθησαν.

Πάντα ἔρημα καὶ σιωπηλὰ ἦσαν περίξ τοῦ Μαυρικίου.

Τέλος καταβεβλημένος ἐκ τόσων συγκινήσεων, ἐπανῆλθε μηχανικῶς εἰς τὴν οἰκίαν του.

Εἶχεν ἐξέλθει τὴν μεσημβρίαν· ἐπανήρχετο τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ Ὀθρεσία τὸν ἀνέμενε.

Χωρὶς δὲ ποσὼς νὰ τῷ εἴπῃ τι, τῷ ἐνεχείρησε ἐπιστολήν.

— Ἐσκήρτησεν ἐκεῖνος ἀναγνωρίζων τὴν γραφὴν.

Ἡ ἐπιστολὴ προήρχετο ἐκ τῆς Ἑλένης, τὴν ὁποίαν εἶχε γράψῃ ἐν βίᾳ, στιγμὰς τινὰς πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς της.

Ἰδοὺ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς:

«Ἐχω τὴν δύναμιν νὰ φύγω μακρὰν σου, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀπατῶ περισσότερον... Δὲν θέλω νὰ τηρήσῃς ἐξ ἐμοῦ καθ' ὅλην σου τὴν ζωὴν κακὴν ἀνάμνησιν... Εἶμαι ἀδύνατος, εἶμαι δειλὴ, εἶμαι γυνή, θέλω νὰ μ' ἐνθυμούνται μετὰ λύπης!... Σοὶ ἐφεύσθην, Μαυρίκιε, μετεχειρίσθην τὸ ψεῦδος, ὅπως δυνηθῶ ν' ἀναχωρήσω. Ἀλλ' ὅταν περιέλθῃ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἰς χεῖράς σου, θὰ εἶμαι πλέον μακρὰν σου, καὶ τότε τὸ ψεῦδος μου θὰ ἦνε ὅλως περιττόν. Ὅσα σοὶ εἶπον ἦσαν ὅλα ψεῦδη! Μάλιστα, σὲ ἠπάτησα ὅταν σοὶ εἶπον ὅτι δὲν σὲ ἡγάπων πλέον... Σὲ ἀγαπῶ ἀκόμη, Μαυρίκιε... οὐδέποτε ἐπαύσα νὰ σ' ἀγαπῶ! Ὅθ' ἀγαπῶ αἰωνίως!... Σ' ἐγκαταλείπω, διότι πολὺ σὲ ἀγαπῶ, διότι ὑποφέρω... διότι... Ἀχ! γνωρίζεις κάλ-

λιστα διατὶ ἀναχωρῶ... Χαῖρε... λυποῦμε ἐνίοτε, τὸ θέλω, ἀλλὰ λησμονήσόν με... τὸ θέλω ἔτι περισσότερον. Ἡ κάλλιον, ὅχι, κ' ἐγὼ ἡ ἴδια δὲν γνωρίζω ὅτι θέλω. Ἐπεθύμουν ν' ἀπεθάνω· θὰ ἦτο τὸ ἀπλοῦστερον ἴσως... Συγγνώμην, συγγνώμην, διὰ τὴν λύπην, ἣν σοὶ προξενῶ... οὕτως ἐπρεπε νομίζω νὰ πράξω... Ἡ ὑπαρξίς μας καθίστατο πλέον ἀνυπόφορος. Ἡ σύζυγός σου... Χαῖρε, χαῖρε. Σοὶ πέμπω τὴν ζωὴν μου εἰς ἓνα τελευταῖον ἀσπασμόν... Σὲ ἀγαπῶ!»

Ἄν καὶ τρομερὰ ὑπέφερεν ὁ Μαυρίκιος, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνεχώρησεν ἡ Ἑλένη, μολταυτά οὐδὲν δάκρυ ἔχυσεν.

Ἦτο εἰς ὑστάτην νευρικὴν κατάστασιν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ κλαύσῃ. Πλὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐξερράγη εἰς λυγμούς.

Ἡ Ὀθρεσία δὲν προσεπάθησε νὰ τὸν παρηγορήσῃ· οὔτε καὶ τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του. Σιωπηλὴ, εἰς γωνίαν τινὰ τῆς αἰθούσης, ἐκλαίει καὶ αὕτη συγχρόνως. Ἐν τῷ μέσῳ μόνον τῶν δακρύων της, ἐλαμπεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μειδίαμα, ὡς ἐν τῷ μέσῳ τῶν συννέφων λάμπει ἀκτὶς ἡλίου, ἠδυνάτο τις δὲ νὰ τὴν ἀκούσῃ ψιθυρίζουσαν τὰς λέξεις ταύτας:

— Τὸ παρελθὸν ἦτο ἰδικόν τους, ἀλλὰ τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς ἐμέ!

Π

Τ Ε Λ Ο Σ

Ο ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ ΒΟΝΕ

Μυθιστορία ΕΚΤΟΡΟΣ ΜΑΛΟ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

[Συνέχεια]

— Κατὰ γράμμα ἀπέθνησκε τῆς πείνης. Ὅταν ἀνεκάλυψα τὴν ἀλήθειαν εἶπα ὡς ὑμεῖς: «Εἶναι δυνατόν;» Θὰ ἴδῃτε ὅμως ὅτι δὲν μοὶ ἐπετρέπετο νὰ ἀμφιβάλλω. Θὰ ἦμην ἡλίθιος, ἂν δὲν παρετήρουν τὴν καταβολὴν τῆς δυστυχοῦς ταύτης γυναικός· μολονότι δὲ οὐδέποτε παρεπονέθη, ἐν τούτοις τὴν ἠρώτησα. Ἐννοεῖτε, ὅτι δὲν μοὶ εἶπε τὴν ἀλήθειαν· ἐγὼ ὅμως ἐμάντευσα τὰ ἀληθῆ αἰτία. Ἰσχναιεν, ἐξησθένει, εἶχε ρίγη, πυρετόν, ἰδρώτας, ἐβηχεν. Ἐδεῖ νὰ ἐνδυναμωθῇ καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἀνέγραψα τονωτικὴν θεραπείαν: καλὴν τρυφήν, ψητὸν κρέας, ὡά, οἶνον γενναῖον κ. τ. τ. Προσέθηκα βοθητικῶς καὶ φάρμακα.

— Δυστυχῆς γυνή!

— Ἀλλ' εἶμαι ἀληθῶς βλάξ, διότι ἐπίστευα ὅτι μοὶ ἔλεγεν, ὅταν τὴν ἠρώτων τί ἔφαγεν εἰς τὸ πρόγευμα, αὕτη θὰ μοὶ διηγεῖτο ὅτι ἔφαγε δύο ὡά βραστά, μίαν κοτολέταν, ραδίκια, τυρόν, οἶνον, ζυθόν. Ἐπίστευα εἰς τοὺς λόγους της καὶ ἠπόρουν πῶς μὲ τοιαύτην διαίταν καὶ τὰ βοθητικὰ φάρμακα δὲν ἐβελτιούτο. Ἐφροβύμην μήπως ἠπατήθην. Πῶς ὅμως νὰ συλλάβω ὑπόνοιαν; Ἀληθῶς δὲν ἠγνόουν ὅτι ὁ Δραπιεῖ εἶναι κα-

τάχρως, ἀλλ' οὐδέποτε ἐφάνταζόμην τοιαύτην κατάστασιν. Ἦδυνάμην νὰ ὑπονοήσω τὴν πραγματικότητα ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ἐκείνῃ τῇ τόσῳ φιλοφρόνῳ, ἐν τῇ κομφῇ ἐκείνῃ αἰθούσῃ, βλέπων ἀείποτε τὴν κυρίαν περικύμφως ἐνδεομένην καὶ μηδέποτε παραπενομένην οὐδὲ κατὰ τῆς τύχης της, οὐδὲ κατὰ τοῦ κόσμου, οὐδὲ κατὰ τοῦ συζύγου της, οὐδὲ κατὰ τινος ἄλλου. Καὶ ἐφάνετο κάπως μελαγχολική, τὴν τοιαύτην ὅμως μελαγχολίαν της ἀπέδιδε εἰς τὴν νοσηρὰν κατάστασιν της. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον βλαξ ὑπῆρξε, διότι ἔβλεπε παρὰ τὴν μητέρα τὸ παιδίον, τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο πλάσμα, ὁποῖον ὁλονὲν κατεβάλλετο.

Ὁ Βονὲ δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ Μονταριόλ ἔλεγεν ὑπερβολὴν καὶ ἠκροᾶτο αὐτοῦ εἰς ἄκρον συγκεκινημένος.

— Ἐπειδὴ δὲν παρέστην εἰς τὸν τοκετὸν τῆς κυρίας Δραπιέ, οὐδέποτε εἰσῆλθα εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ὑπνου οὐδὲ εἰς τὸ ἐστιατόριον, ἐφάνταζόμην δὲ ὅτι τὰ δύο αὐτὰ ὀνείματα θὰ ἦσαν ὡς καὶ ἡ αἰθούσα· θὰ ἴδωτε ὅμως. Πρὸ μιᾶς περιόδου ὥρας μετέβην ἐκεῖ μοι ἦνοιξεν ὁ ὑπνέτης· ἡ κυρία Δραπιέ εἶχεν ἐξέλθει, θὰ ἐπανήρχετο δὲ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν. Ἀνέμενα ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὁ δὲ ὑπνέτης ἔμενεν εἰς τὸν προθάλαμον. Αἶφνης ἤκουσα κραυγὰς παιδίου, ἠνόησα δὲ ὅτι ἡ μικρά, ἥτις ἐκοιμάτο ἐν τῷ κοιτῶνι, θὰ ἐξύπνησε. Τὸ παιδίον ἐκραύγαζεν ἰσχυρότερον. Τότε φυσικῶς ἤνοιξα τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος καὶ εἰσέρχουμαι διὰ νὰ καθησυχάσω τὸ νήπιον. Ἀλλὰ τί βλέπω; γυμνὸν ὀνείματιον ἔχον ὡς μόνον ἐπιπλα κλίνην σιδήρεάν, ἐν λίκνον καὶ μίαν ἑδραν τετρασμένην. Ἠνόησα τὸ πᾶν, οὐχὶ βεβαίως τὸ πᾶν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ἐμάντευσα τὴν ἀληθὴν κατάστασιν. Ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐξηκολούθει νὰ κλαυθυμνρίζῃ· ἐπλησίασα εἰς τὸ λίκνον καὶ ἐλίκνισα αὐτό. Εἰς μάτην· ἔκλαιε περισσότερο· τὸ ἔλαβον τότε εἰς τὴν ἀγκάλην μου, διότι ἔπρεπε νὰ τὸ καθησυχάσω, δὲν ἔχει οὕτω· Ἰδοὺ λοιπὸν ἐγὼ βαδίζων ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ νανουρίζων τὸ βρέφος· «Νάνι, νάνι τὸ μωρό, νάνι, νάνι τὸ μικρό.» Τίποτε· ἐξηκολούθει νὰ κραυγάζῃ, μολοντί σὰς βεβαίως ὅτι τὸ ἐνανούριζα ὅσον ἡδυνάμην καλῆτερον. Ἐσκέφθην τότε ὅτι διὰ νὰ μὴ ἡσυχάζῃ θὰ ἔχη κατὰ τὸ ἐξέδυσαν καὶ πιστεύσατέ μοι ὅτι ἐφρίξα· ἀντὶ σπαργάνου εἶχε περιτυλιχθῇ διὰ μιᾶς ἐφημερίδος. Πρὸ ὁκτώ ἡμερῶν παρεκάλεσα τὴν μητέρα νὰ ἐκδύσῃ τὴν μικράν, εἶδα δὲ ἐπὶ τῶν γλουτῶν της τῶν κατίσχων ἀποτετυπωμένα μελανὰ γράμματα· οὐδὲν τότε ἠνόησα· ἤδη ἐξηγῶ τὰ πάντα. Εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην δὲν ἔχουσιν οὔτε ἐπιπλα οὔτε ὀθόνας, αἱ δὲ ἐφημερίδες χρησιμεύουσιν ὡς σπάργανα. Δὲν λέγετε τίποτε;

— Εἶμαι κατὰπληκτος.

— Εἶναι κατὰ χειρότερον ἀκόμη. Δὲν εἶπα τὴν ἀλήθειαν εἰπὼν ὅτι δὲν ὑπάρχουν ὀθόνας. Ἐπὶ τῆς κλίνης εἶδον ὥραϊον σπάργανον λευκόν. Τὸ ἔλαβον καὶ περιετύλιξα δι' αὐτοῦ τὴν μικράν, ἥτις μοι προσεμείδεν εὐτυχῶς ὅτι ἀπηλλάγη τῆς ἐφημερίδος καὶ ἠσθάνθη τὴν δροσερότητα τῆς καθαρᾶς ὀθόνης. Ἐλαβον αὐτὴν πάλιν εἰς τὴν ἀγκάλην μου καὶ τὴν ἐνανούρισα ἐκ νέου· «Νάνι, νάνι

τὸ μικρό». Λαβὼν ἀπὸ τῆς κλίνης τὸ σπάργανον, μοι ἐφάνη αὕτη σκληροτέρα ἢ ὅσον εἶναι συνήθως στρωμνὴ ἐκ μαλλίων ἢ τριχῶν. Ψάω αὐτὴν καὶ δὲν εὐρίσκω οὔτε μαλλίον, οὔτε τρίχα. Ἡ κλίνη εἶχε μόνον στρωμνὴν ἐκ φύλλων ἀραβοσίτου· ἐπ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο. Τοῦτο διὰ τὸν Δραπιέ δὲν εἶναι μέγα πρᾶγμα, διὰ τὴν πάσχουσαν ὅμως ταλαίπωρον γυναῖκα εἶναι φοβερόν. Αἶφνης οἱ ὀφθαλμοί μου πίπτουσιν ἐπὶ δέσμης χαρτίων τεθειμένης ἐπὶ τῆς θερμάστρας, μεθ' ἐνὸς χαλκικοῦ ἄνωθεν αὐτῆς. Ἀναγνωρίζω τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς μου. Ἦσαν αἱ συνταγαί μου. Παρατηρῶ αὐτάς προσεκτικῶς καὶ βλέπω ὅτι οὐδεμία εἶχεν ἐκτελεσθῇ. Τί τὰ θέλετε; ἐνώπιον τοῦ ἀθλίου ἐκείνου κοιτῶνος, τῆς φρικώδους ἐκείνης κλίνης, τῆς ἐφημερίδος, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς σπάργανον, ἐνώπιον τῆς δέσμης ἐκείνης τῶν συνταγῶν, τῶν μὴ ἐκτελεσθεισῶν ἐλλείψει χρημάτων, ἤσθάνθη δάκρυα ἀναβλύζοντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης συγκινοῦμαι.

— Κρατῶν πάντοτε τὴν μικράν, ἐπανέρχομαι εἰς τὴν αἰθούσαν καὶ καλῶ τὸν ὑπνέτην. Ἐρωτῶ αὐτόν· — Ἐχετε ὑπνέτριαν ἐδῶ; — Καὶ τί νὰ τὴν κάμωμεν; ἐγὼ σαρῶνω τὸ σπῆτι. — Καὶ τὸ μαγειρεῖον; — Δὲν μαγειρεῖον ἐδῶ. — Καὶ τί τρώγουν; — Μῆχρι τῶν δέκα ἢ δώδεκα τοῦ μηνὸς τρώγουν κατὰ τι, σαλτσισότα, παραδείγματός χάριν ἀπὸ τὰς δεκαπέντε ὅμως τρώγουν πατάτας ἢ οἰκογένεια τῆς κυρίας τῇ στέλλει χορταρικά καὶ βούτυρον... ὅχι ὅμως τακτικά. — Καὶ τί πίνουν; — Μόνον νερό. Τὰ σπάργανα καὶ τὰ ἄλλα ρούχα τὰ ἔπλενε ἡ κυρία· ἀλλ' ἔβηκε πολὺ καὶ τώρα τὰ σαρπουνίζω ἐγὼ. Εἶχον ἐννοήσει ἐγὼ ἄρκετά, ὅτε ἤχησεν ὁ κώδων. Ἡ κυρία Δραπιέ ἐπανήρχετο ἀσθμαίνουσα φρικῶδως. Ἀν ἐγνωρίζετε ποῖον βλέμμα μοι ἐφρίψεν, ἰδοῦσά με κρατοῦντα τὴν μικράν, βλέμμα ταρχῆς καὶ εὐγνωμοσύνης συγχρόνως. Διὰ νὰ τὴν ἀπαλλάξω τῆς ἀμηχανίας τῇ εἶπον ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ θηλάσῃ ἀμέσως τὸ παιδίον. Ἐνῶ ἐθῆλαζεν, ἐγὼ ἐξήταζον αὐτήν. «Α! ἀγαπητέ, ὁ Θεὸς νὰ σὰς φυλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἴδωτε τὰ στήθη γυναικὸς θηλαζούσης, ἥτις ἀποθνήσκει τῆς πείνης. Τὴν ἡρώτων περὶ τῆς καταστάσεώς της, ὅταν δὲ ἡ μικρά δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὕρῃ τι εἰς τοὺς κενούς ἐκείνους μαστοὺς, τὴν ἐστηθασκόπησα καὶ διέγνωνον ὑποξείαν φθίσιν ἢ, ὡς λέγουσι, καλπαζούσαν.

— Ἀλλ' ἡ νόσος εἶναι θανατηφόρος!

— Ἐνίοτε σταματᾷ. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο σὰς φέρω μαζὺ μου εἰς τὸ φαρμακεῖον, ἔνθα θὰ διατάξω καταπότια ἐμετικῆς τρυγός. Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν. Περιμένετε με, διότι ἔχω ἀνάγκη ὑμῶν.

Ζ'

— Ἦδη ἄς ἐπανεέλθωμεν παρὰ τῇ κυρίᾳ Δραπιέ, εἶπεν ὁ Μονταριόλ ἐξελθὼν τοῦ φαρμακείου, διὰ νὰ τῇ δώσω ἐγὼ αὐτὸς τὸ πρῶτον καταπότιον. Ἐννοεῖτε ὅμως ὅτι οὐδαμῶς δύνανται νὰ ὠφελήσῃ τὸ φάρμακον

ἄνευ ἀφθόνου καὶ καλῆς τροφῆς· διὰ τοῦτο σὰς χρειάζομαι.

— Τί δύναμαι νὰ πράξω; ἀπήντησεν ὁ Βονέ. Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Ἐχει καλῶς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔχουσιν ἀνάγκη χρημάτων· δὲν δύνανται δὲ νὰ δανεισθῶσι πλέον, διότι τοῦτο μὲν αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου, ἔπειτα δὲ δὲν εὐρίσκουσι καὶ δανειστάς. Εἶναι ὑπερήφανοι ἄνθρωποι καὶ ἐννοεῖτε ἐντεῦθεν τὴν δυσχερῆ αὐτῶν θέσιν. Δὲν δύναμεθα λοιπὸν ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ νὰ τοῖς εἰπώμεν· «Εἰσθε δυστυχεῖς καὶ θὰ σὰς βοηθήσωμεν», ἀλλὰ πρέπει νὰ τοὺς συνδράμωμεν χωρὶς νὰ τοῖς τὸ εἰπώμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ φάρμακα, τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐκόλον· θὰ τὰ παρασκευάζω μόνος. Πλὴν ὡς σὰς εἶπα χρειάζεται καὶ καλὴ διατροφή καὶ ἡθικαὶ φροντίδες. Ὑμεῖς ἔχετε ἐνταῦθα σχέσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ θὰ πράξητε ὅ,τι δύνησθε.

— Εἶναι εὐκόλον.

— Κατὰ πρῶτον πρέπει νὰ τῇ ἀφαιρέσωμεν τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐξαντλεῖ· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ εὕρωμεν τροφόν. Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὴν μητέρα ἔρημον. Ἡ κυρία Βοσμορῶ καὶ αἱ θυγατέρες της δύνανται νὰ μὰς εὕρωσι μίαν τροφόν· ἡ κυρία Ὀντάν, ἡ κυρία Ζενεβραΐς, ἡ κυρία Κόλλας δύνανται νὰ περιποιηθῶσι τὴν κυρίαν Δραπιέ. Ἰδετε λοιπὸν αὐτάς καὶ συνηθῆτε.

Οὕτως ὁμιλοῦντες ἐφθασαν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

— Εἰσελθετε, εἶπεν ὁ Μονταριόλ, τὴν ὥραν ταύτην θὰ συναντήσητε οἱκοὶ τὴν βαρὼνν.

Ὀντως, ἡ κυρία Ὀντάν ἦν ἐν τῇ αἰθούσῃ της λαμβάνουσα μάθημα ὑπὸ τοῦ Βερᾶλ. Ἐκῆθητο ἐνώπιον τραπέζης καὶ ἡ μὲν κυρία Ὀντάν ἀνεγίνωσκεν, ὁ δὲ Βερᾶλ ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἀνακλιντροῦ ἠκροᾶτο μειδιῶν καὶ ἐπαναλαμβάνων· «Πολὺ καλὰ! πολὺ καλὰ!» Ἡ εἰσοδος τοῦ Βονέ διέκοψεν αὐτούς.

— Α! κύριε Βονέ, εἶπεν ἡ βαρὼνν, θὰ παρευρεθῆτε εἰς τὸ μάθημά μου. Εἰσθε τόσῳ καλὸς κωμωδὸς καὶ θὰ εἴπητε τὴν γνώμην σας.

Ἀλλ' ἐκ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Βονέ ἡ βαρὼνν ἠνόησεν ὅτι κατὰ σπουδαῖον συμβαίνει.

— Μήπως θέλετε νὰ μοι ὁμιλήσητε; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Μάλιστα, κυρία.

— Λοιπὸν, τὸ μάθημα ἐτελείωσεν· αὐριον, κύριε Βερᾶλ.

Ὁ Βερᾶλ ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Βονέ διηγῆθη ὅ,τι ὁ Μονταριόλ εἶπεν αὐτῷ.

— Ἀλλ' εἶναι φρικῶδες, ἀνέκραξεν ἡ κυρία Ὀντάν. Ὁ κύριος Μονταριόλ εἶχε δίκαιον ὑπολογίσας ἐφ' ἡμᾶς· θὰ ἦτο ἐγκλημα νὰ τὴν ἐγκαταλείψωμεν ἄρκετὰ πταίσιμον ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἔλαβον τίποτε. Ἀλλ' ὁ συνταγματάρχης εἶναι πολὺ αὐστηρὸς διὰ τὰ χρέη, θὰ ἔκαμνε δὲ μεγάλας κρατήσεις διὰ νὰ φθάσῃ ὁ ἀτυχὴς Δραπιέ εἰς τοιαύτην πενίαν. Ἀνάγκη ὅμως νὰ σκεθῶμεν διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον, οὐχὶ διὰ τὸ παρελ-

θόν. Δότε μοι τὸν βραχίονά σας καὶ ὁδηγήσατέ με παρὰ τῇ κυρίᾳ Βοσμορῶ διὰ νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῆς Ἰουλιανῆς καὶ τῆς Ἀννέτας.

Ὁ Βονὲ ἀνεκουφίσθη. Θὰ μετέβαινε μόνος παρὰ τῇ Ἰουλιανῇ, χωρὶς νὰ διατάσῃ, ἐπὶ τὸ ὅμως νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῆς κυρίας Ὀντάν, διότι ἐνώπιον αὐτῆς δὲν θὰ ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς κληρονομίας... οὐδὲ περὶ τῶν λόγων τῆς κυρίας Κόλλας.

Ἡ κραυγὴ τῆς κυρίας Βοσμορῶ, τῆς Ἰουλιανῆς καὶ τῆς Ἀννέτας ὑπῆρξεν οἷα ἡ τῆς κυρίας Ὀντάν :

— Εἶναι φρικῶδες.

Ἡ συζήτησις δὲν ὑπῆρξε μακρὰ περὶ τοῦ τί ὄφειλον νὰ πράξωσιν. Ἡ Ἰουλιανὴ ἐγνώριζεν ἀγρότην, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος ἦτο καλὴ τροφός, ἣτις θὰ ἐλάμβανε τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ἐπιούσης. Διὰ τὴν πληρωμὴν θὰ εὑρισκον ἐντὸς τοῦ μηνὸς ὑπεκφυγὴν τινα διὰ νὰ τὴν πληρώσωσι χωρὶς νὰ τρώσωσι τὴν φιλοτιμίαν τῶν γονέων.

— Ἦδη, εἶπεν ἡ κυρία Ὀντάν, ὁ κύριος Βονὲ θὰ μεταβῇ νὰ ἴδῃ τὴν κυρίαν Ζανεβραῖς, τὴν κυρίαν Βοντάμ, τὴν κυρίαν Κόλλας, αἵτινες, θὰ μᾶς εὐρωσι παρὰ τῇ κυρίᾳ Δραπιέ.

— Ἡ κυρία Κόλλας... εἶπεν ἡ Ἀννέτα.

— Ναί, κόρη μου, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ἂν θὰ συμπράξῃ μεθ' ἡμῶν.

Ἐνῶ ὁ Βονὲ ἠτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν τῆς κυρίας Ὀντάν, αὕτη συνοδευομένη ὑπὸ τῆς κυρίας Βοσμορῶ, τῆς Ἰουλιανῆς καὶ τῆς Ἀννέτας, μετέβη παρὰ τῇ κυρίᾳ Δραπιέ. ἣτις ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς, ἄνευ ἀνθῶν, καθόσον δὲν εἶχε πλέον τὴν δύναμιν νὰ συλλέξῃ τοιαῦτα, ἀνέμενον ἐπισκέψεις.

Μειδιάμα ἐφώτισε τὸ ἰσχνὸν πρόσωπόν τῆς, ὅτε ἤκουσε κρότον βηματικῶν καὶ προστριβὴν αἰσθητικῶν. Ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνεώχθη ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου, ὅστις ἀνήγγειλεν :

— Ἡ κυρία βαρὼν Ὀντάν, ἡ κυρία Βοσμορῶ.

Ταραχὴ χαρὰς ἠμποδίσεν τὴν κυρίαν Δραπιέ νὰ ὁμιλήσῃ, προκαλέσασα αὐτῇ παροξυσμὸν βηχός :

— Πῶς, πάσχετε, εἶπεν ἡ κυρία Ὀντάν, καὶ δὲν μᾶς εἰδοποιεῖτε ; ἂν δὲν μᾶς τὸ ἔλεγεν ὁ κύριος Μονταριόλ θὰ ἐπεριμέναμεν τὴν ἱασίν σας διὰ νὰ τὸ μάθωμεν.

— Πολὺ κακῶς ἐπράξατε, εἶπεν ἡ κυρία Βοσμορῶ περιπαθῶς.

Ἡ Ἰουλιανὴ ἔλαβε τὴν μικρὰν καὶ ἐχόρευεν αὐτὴν ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς.

— Ὁ κύριος Μονταριόλ μᾶς εἶπε καὶ ἄλλο τι σπουδαιότερον, εἶπεν αὕτη, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ χωρισθῇτε τοῦ τέκνου σας.

— Δὲν ἔχω πλέον ἀρκετὸν γάλα καὶ ὑποφέρει ἡ μικρά πρὸ παντὸς δι' αὐτὴν πρέπει νὰ ληφθῇ φροντίς.

Ἡ Ἀννέτα μετέβη εἰς τὸ παραθύρον, ἵνα κρύψῃ τὴν συγκίνησιν τῆς.

— Ἀκριβῶς, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἰουλιανὴ, ἔχω νὰ σᾶς προτείνω μίαν καλὴν τροφόν, τὴν σύζυγον ἀγρότου, περιποιητικὴν, καθαρὰν, ἱκανὴν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπαναγκῆς διὰ τὴν ὑγίειαν τῶν παιδιῶν. Δύναται νὰ ἔλθῃ αὐρίον.

Ἡ κυρία Δραπιέ νῆχαρίστησε τὴν Ἰουλιανὴν, ἀλλ' ἐφαίνετο ἐν ἀμηχανίᾳ.

— Δὲν θὰ ἔχω ἴσως ὅσα ἐνδύματα χρειάζονται εἰς τὴν οἰκίαν του κανεὶς δὲν ἔχει ἀνάγκη τῶν πραγμάτων, ὅσων χρειάζεται διὰ τὴν τροφόν.

Ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνεώχθη πάλιν :

— Ἡ κυρία κόμησσα Ζανεβραῖς ἀνήγγειλεν ὁ ὑπηρέτης.

Ἡ κυρία Δραπιέ οὐδέποτε ἐδέχθη τόσας ἐπισκέψεις συγχρόνως, καὶ διετέλει ἐν ἀμηχανίᾳ ἵνα προσφέρῃ κάθισμα εἰς πάσας.

Μετὰ τινα συνδιάλεξιν ἀσήμαντον ἡ Ἰουλιανὴ ἐπανέλαβε τὴν πρότασιν τῆς.

— Εἶπατε ὅτι σᾶς λείπουν τινὰ πράγματα, εἶπε, δυνάμεθα ἴσως νὰ τὰ συμπληρώσωμεν.

— Εἶναι περιττόν, εἶπεν ἡ κυρία Βοντάμ, εὐτυχῆς θὰ λογισθῶ νὰ προσφέρω εἰς τὴν κυρίαν Δραπιέ τὰ ἐνδύματα τῆς μικρᾶς θυγατρὸς μου, τὴν ὁποίαν ἔχασα.

Δάκρυ ἀνῆλθεν ἐκ τῶν διαφανῶν ὀφθαλμῶν τῆς κυρίας Δραπιέ, ἀλλ' ἡ κυρία Ὀντάν ἐσπευσε νὰ παρηγορήσῃ αὐτὴν.

— Φιλτάτῃ μου, εἶπε, θὰ μοὶ παράσχητε μεγάλην ὑπηρεσίαν. Ἰδοὺ πῶς. Αὐτὸ τὸ ζῶον ὁ συνταγματάρχης μας — τὸ λέγομεν μεταξὺ μας — θέλει νὰ μὲ στερήσῃ τοῦ μαγείρου μου, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἀπασχολῶ πολλοὺς ἀνδρας τοῦ συντάγματος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, ὡς νὰ μὴ τοὺς ἐπλήρωνα ἄρκετά. Ὁ κύριος Μονταριόλ μοὶ εἶπεν ὅτι ἔχετε ἀνάγκη ζωμοῦ, ὁ δὲ μάγειρός μου εἶναι μοναδικὸς διὰ τὸν ζωμόν, θὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν συνταγματάρχην ὅτι θὰ τὸν κρατήσω διὰ σᾶς. ἄσθενουσιν. Ἐν ταύτῃ θὰ σᾶς μαγειρεύῃ μικρά τινα πράγματα διὰ ὀρεξίν. Δὲν θὰ μοὶ ἀρνηθῇτε τὴν χάριν, ἐλπίζω.

— Μὲ τὴν τροφόν, τὴν ὁποίαν σᾶς προτείνω, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἰουλιανὴ, θὰ ἔχετε τὸ πλεονέκτημα νὰ λαμβάνετε καθ' ἐκάστην πρωΐαν εἰδήσεις περὶ τῆς θυγατρὸς σας : ὁ σύζυγός της φέρων εἰς τὴν πόλιν τὸ γάλα του θὰ διέρχεται τῆς οἰκίας σας καὶ θὰ σᾶς ἀφίει γάλα, ὡὰ καὶ βούτυρον.

Ἡ κ. Ζανεβραῖς ἤν ἡ μόνη, ἣτις μέχρι τοῦδε οὐδὲν εἶχε προσφέρει. Ἀλλὰ μὲ τὴν πενίαν τῆς τί ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ. Ἐν τούτοις ἐφαίνετο ὡς εἰ ἀνέζηται τι.

— Ἐπειδὴ εἴθε ἀδύνατος, εἶπεν αὕτη, δὲν ἔχετε πλέον ὥραϊα ἄνθη ἐν τῇ αἰθούσῃ σας ; δὲν εἶναι ἀληθές ;

— Πόσον λυποῦμαι δι' αὐτό !

— Εἶπατέ μοι λοιπὸν ποῦ συλλέγετε αὐτά. Ὁ κύριος Μονταριόλ μὲ διέταξε νὰ κάμνω περίπατον καθ' ἐκάστην πρωΐαν χάριν τῆς υγείας μου. Κουράζομαι λοιπὸν νὰ πηγαίνω πάντοτε εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἶπατέ μοι ποῦ συλλέγετε τὰ ἄνθη σας καὶ θὰ σᾶς φέρω μίαν δέσμην καθ' ἐκάστην πρωΐαν.

— Ἐλπίζω, εἶπεν ἡ κυρία Ὀντάν, ὅτι θὰ προσφέρετε καὶ εἰς ἐμὲ ὀλίγα ἐνίοτε.

— Ὡ ! εὐχαρίστως.

Πῶς ἠδύνατο ἡ κυρία Δραπιέ ν' ἀρνηθῇ τὴν προσφορὰν τῆς βαρῶνης ; Ἐθεώρει ἑαυτὴν εὐτυχὴ βλέπουσα τσαούτην ἀγάπην καὶ συμπάθειαν.

— Θὰ σᾶς στείλω ἀπόψε ἐν δαίγμα τῆς

ἱκανότητος τοῦ μαγείρου μου, εἶπεν ἡ κυρία Ὀντάν.

— Αὐρίον τὴν πρωΐαν θὰ ἔλθω μὲ τὸν σύζυγον τῆς τροφῆς, εἶπεν ἡ Ἰουλιανὴ.

Μετὰ ἐν τέταρτον ἐκόμισαν ἐκ μέρους τῆς κυρίας Βοντάμ δέμα περιέχον ἐνδύματα διὰ τὴν μικρὰν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ τάξει.

Ἐκ τούτων τρέμουσα ἡ κυρία Δραπιέ ἔλαβε τ' ἀναγκαιούντα καὶ ἐνέδυσεν τὴν θυγατέρα τῆς.

— Πόσον εἶσαι ὥραϊα, ἔλεγε καταφιλοῦσα αὐτὴν, καὶ αὐρίον θὰ φύγῃ.

Ὁ Δραπιέ ἐπανήλθεν. Ἐπανήρχετο ἐκ τοῦ Μονταριόλ σκυθρωπὸς καὶ ἀπελπισ. Μὲ τί θὰ ἐπλήρωνε τὴν τροφόν τῆς θυγατρὸς του ;

— Τί συμβαίνει ; ἠρώτησεν.

Ἡ σύζυγός του τῷ διηγήθη ποίας ἐδέχθη ἐπισκέψεις καὶ τί εἶπον αὐτῇ.

— Βλέπεις, εἶπεν ἀτενίζουσα αὐτὸν τρυφερῶς, δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἀπελπίζεται.

— Ἀλλ' αὐτὰ δὲν πληρώνουν τὰ χρέη μας, καὶ τώρα θὰ συνάψωμεν νέα μὲ τὴν τροφόν.

— Μὴ μὲ μέμψῃς ὅτι δὲν δύναμαι νὰ θηλάσω τὸ τέκνον μας ; εἶμαι πολὺ δυστυχὴς διὰ τοῦτο.

— Ἐγὼ ἐκπληρῶ τὸ καθήκόν μου μὲ κενὴν τὴν κοιλίαν.

Η'

Ὅλαι αἱ κυρίαι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ συντάγματος εἶχον προσκληθῇ τὴν ἐσπέραν παρὰ τῇ κυρίᾳ Βοσμορῶ ὑπὸ τῆς κυρίας Ὀντάν. Ἐκλήθησαν πρὸς τούτοις τινὲς τῶν συναδέλφων τοῦ Δραπιέ, ὡς ὁ Βονὲ, ὁ Σολὲ καὶ ὁ Δερόδης. Πάντες ὑπῆρξαν ἀκριβεῖς, πλὴν τοῦ Δερόδῃ, ἐφθασεν ὅμως ἐπιστολὴ αὐτοῦ διευθυνομένη τῇ βαρῶνῃ, δι' ἧς ἐξήτει συγγνώμην, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ παρευρεθῇ, καθόσον πρὸ μικροῦ ἔλαβε τηλεγράφημα, δι' οὗ ἐκαλεῖτο πλησίον τῆς μητρὸς του, σοβαρῶς ἀσθενούσης.

Ἄν ἡ ἀπότομος αὕτη ἀναχώρησις δυσπρόσβητος τὴν Ἀννέταν, τούναντίον ἀνεκουφίσεν τὴν καρδίαν τοῦ Βονέ. Ἐνόσω ὁ Δερόδης ἦν ἀπὼν δὲν θὰ ἠσχολεῖτο περὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τῆς κυρίας Κόλλας. Πρὶν ἢ ἐπανέλθῃ, θὰ ἠδύνατο ἴσως ἡ κυρία Δραπιέ νὰ ἀναλάβῃ παρὰ τῇ Ἰουλιανῇ πρόσωπον μεσάζοντος, ἀφοῦ ὁ Μονταριόλ ἔλεγεν ὅτι διὰ τῶν καταλλήλων φροντίδων καὶ τῆς καλῆς διατροφῆς ἠδύνατο νὰ στῇματήσῃ ἡ καλπαζούσα φθίσις.

— Ἐννοεῖτε, εἶπεν ὁ Μονταριόλ, ὅτι ἡ ταλαίπωρος γυνὴ ἀσθενεῖ φυσικῶς τε καὶ ἠθικῶς, ὅτι δὲ ὅ,τι θὰ πράξητε, κυρίαι μου, διὰ νὰ τὴν ἀνακουφίσῃτε, θὰ ἐπιδράσῃ ἐξ ἴσου καὶ πλέον ἴσως ἡ ἡθεραπεία, τὴν ὁποίαν θὰ ἐφαρμόσω.

Ἐκάστη διηγήθη τί εἶχε πράξει : ἡ Ἰουλιανὴ διὰ τὴν τροφόν, ἡ κυρία Ὀντάν διὰ τὸν μάγειρον, ἡ κυρία Βοντάμ διὰ τὰ ἐνδύματα, ἡ κυρία Ζανεβραῖς διὰ τὰ ἄνθη.

— Αὐτὸ ὀνομάζεται εὐγενὴς ἀλληλεγγύη, εἶπεν ὁ Μονταριόλ.

[Ἔπεται συνέχεια].

Κ.